

Nederland leeft zeker niet op de pof

Column
Wim Boonstra

70% van het bbp is het inderdaad duidelijk dat onze overheidsfinanciën zich op een onhoudbaar pad bevinden. Gelukkig zijn nu vrijwel alle politieke partijen zich bewust van de noodzaak tot bezuinigen, hoewel er stevige verschillen bestaan als het gaat om de invulling ervan. Daarbij dreigt het debat bij tijd en wijle een paniekerig toontje te krijgen. Genoeg om over na te denken voordat u volgende week het stemhokje ingaat.

Hoewel er reden is tot bijsturing, is er toch geen echte reden voor paniek. Want anders dan landen als de VS, het VK of Griekenland leeft ons land helemaal niet op de pof. In tegenstelling tot genoemde landen, die allemaal een tekort op de overheidsbegroting koppelen aan tekortschietende nationale besparingen, heeft Nederland al decennialang een structureel spaaroverschot. Nationale spaarsaldi kun je aflezen aan de betalingsbalans: het nationale spaarsaldo is per definitie gelijk aan het saldo op de lopende reke-

ning van de betalingsbalans. Zo beschouwd lijkt ons land meer op Japan, dat al jaren grote tekorten op de overheidsbegroting koppelt aan een groot nationaal spaaroverschot. Weliswaar heeft de overheid een stevig tekort, maar daar staan dus veel massievere particuliere nettobesparingen tegenover.

Ons land leeft niet op de pof, eerder is sprake van structurele onderbesteding. Wij sparen ons in dit land werkelijk helemaal suf. Het ligt voor een groot deel contractueel vast, in onze pensioenfondsen. En daar zit dan natuurlijk ook meteen het grootste verschil met Japan. Onze private spaaroverschotten worden voor een zeer groot deel professioneel beheerd en in het buiten-

Wij hebben instroom van kapitaal nodig omdat ons spaargeld massaal wordt belegd in het buitenland

land belegd. Daardoor heeft Nederland, ondanks het nationale spaaroverschot, toch als het ware een liquiditeitstekort. Wij hebben instroom van buitenlands kapitaal nodig, omdat ons eigen spaargeld massaal in het buitenland wordt belegd. Geen Nederlandse bank van enige betekenis kan haar kredietverlening financieren uit spaargeld. De internationale kapitaalmarkt is voor de financiering van ons bankwezen van ongelooflijk belang. In Japan, een grote economie, blijft een groter deel van de besparingen binnenslands.

Uiteraard kan Nederland het beter niet op een staatsschuld van 200% van het bbp laten aankomen. Voor Japan is het overigens ook geen goede zaak, maar voor ons land zou het waarschijnlijk vanwege de uitstroom van spaargeld eerder problematisch worden. Alle reden dus om de komende jaren orde op zaken te stellen in de overheidsfinanciën. Maar tegelijkertijd is er geen reden om paniek te zaaien. Onze

staatsschuld is hoog, maar lager dan in vrijwel ieder ander land in de eurozone. Als ons land zijn AAA-rating kwijtraakt zijn we waarschijnlijk de laatste der Mohikanen. De kans daarop is namelijk niet zo groot. Want ons land heeft ook nog eens een goed ontwikkelde pensioensector. Die heeft het weliswaar moeilijk en we maken ons terecht zorgen om de houdbaarheid van dit prachtige stelsel. Maar we vergeten wel eens dat wij zo ongeveer het enige land in de wereld zijn dat überhaupt een pensioensector heeft om zich zorgen over te maken. Voor veel toekomstige uitgaven hebben we al een stevig kapitaal bijeen gespaard.

Met alle financiële problemen die ons land kent durf ik de stelling aan dat vrijwel geen land ter wereld zo goed is voorbereid op de vergrijzing als Nederland. Wat overigens vooral iets zegt over de rest.

.....
Wim Boonstra is chief economist van Rabobank.

